



До Председателя на научното жури
Проф. Д-р Христинка Хиткова, д.м.
Назначено със Заповед № 1092/ 31.03.2026 г.
на Ректора на МУ-Плевен

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ПРОФ. Д-Р ИВА СТЕФАНОВА ХРИСТОВА, Д.М.Н.

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

по конкурс за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР

по Медицинска микробиология

в професионално направление 7.1. Медицина в научен сектор „Фармация“, Научноизследователски институт при МУ-Плевен, обявен в Държавен вестник бр. 17 от 13.02.2026 г. с единствен кандидат доц. д-р Росица Стефанова Вачева-Добревска, д.м., началник на лаборатория „Микробиология“, УМБАЛ „Царица Йоанна-ИСУЛ“ - София

Декларирам, че нямам общи публикации или конфликт на интереси от друг характер с доц. Вачева.

Биографични данни и професионално развитие

Доц. д-р Росица Вачева завършва средно образование в ЕСПУ „Васил Друмев“, гр. Велико Търново, с отличен успех и сребърен медал. Успехът ѝ в гимназията говори за амбиция, старание и задълбоченост. През 1980 г. завършва висше образование – „Магистър по медицина“ в Медицински университет Плевен със среден успех от семестриалните изпити Мн. добър 5.24, което е свидетелство за сериозна базисна подготовка.

Професионалната си дейност започва през 1980 г. като асистент в Катедра „Микробиология и вирусология“ на МУ-Плевен, където извървява пътя от асистент до

главен асистент. Това е свидетелство за ранна ориентация към микробиологията. Ръководи студентски кръжок, председател е на Клуб за студенти и млади учени по линия на ТНТМ, организира научни конференции за студенти и млади учени, координира научно сътрудничество с медицински университети от Русия, Чехия и Полша. През 1990 г. успешно защитава дисертационен труд и придобива образователната и научна степен „Доктор“ с проучванията си върху имунния отговор при заразяване с *Pseudomonas aeruginosa* в експеримент.

От 1994 г. започва работа в лаборатория Микробиология към Катедра „Военна епидемиология, хигиена и микробиология“ на Военно-Медицинска Академия, където през 2004 г. се хабилитира и остава на работа до 2007 г. Извършва диагностична и консултативна дейност, отговорник е за контрол и превенция на вътреболнични инфекции (ВБИ), развива активна научна дейност с медицински центрове в Лайден, Холандия и Масачузетс, САЩ. Участва в Европейския надзор на антимикробната резистентност и в проучване на превалентността на ВБИ.

От 2007 г. до 2013 г. продължава успешното си кариерно развитие в Националния Център по Заразни и Паразитни Болести, където завежда Национален Референтен център по превенция и контрол на ВБИ и активно се включва в организиране на мерки за ограничаване разпространението на ВБИ и надзора на антимикробната резистентност (АМР). Ръководител е на работната група, разработила Националната програма за превенция и контрол на ВБИ, 2009-2011 г. и е член на работната група, разработила Националния стандарт по ВБИ.

От 2013 г. и понастоящем е Началник на лаборатория „Микробиология и вирусология“ на УМБАЛ „Царица Йоанна-ИСУЛ“. Организира и ръководи дейността по диагностициране на придобитите в обществото инфекции и на инфекциите, свързани с медицинското обслужване (ИСМО). Ръководител е на Комисията по превенция и контрол на ИСМО. Извършва надзор на АМР, изготвя ежегоден доклад и информира клиниките за резултатите от него. Член е на Комисията по лекарствена политика. Консултант е на СЗО по контрол на инфекциите и безопасност на пациентите.

Професионалната квалификация на доц. д-р Вачева включва придобита след Държавен изпит клинична медицинска специалност „Микробиология“ (1986 г.) и втора магистратура по Обществено здраве и здравен мениджмънт в МУ-София (2015 г.).

За допълнително повишаване на теоретичната и практическата си подготовка доц. Вачева посещава десетки курсове в страната и в чужбина. Всичко това илюстрира вътрешната мотивация и желанието на доц. Вачева да придобива нови знания и допълнителна квалификация за компетентно изпълнение на служебните си задължения.

Доц. Вачева е президент на Българската асоциация за превенция и контрол на инфекциите „БулНозо“, заместник-главен редактор е на списание „Нозокомиални инфекции“, организатор е на ежегодния конгрес на БулНозо и националния форум БулНозо Академия. Тя е консултант на СЗО по прилагането на основните компоненти на Национални програми за превенция и контрол на инфекциите и е участвала в мисии на СЗО в Азербайджан, Туркменистан и Узбекистан.

Характеристика на научната продукция

В настоящия конкурс доц. д-р Росица Вачева се представя с общо 49 научни публикации (публикувани след заемане на академичната длъжност Доцент през 2004 г.), от които 40 публикации в реферирани и индексирани световни бази данни и 9 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране. Допълнително има 14 научни съобщения, изнесени на европейски и световни форуми, както и 31 научни съобщения на национални научни форуми. Участва като съавтор в написването на ръководство по хирургия с атлас, както и в издание на СЗО и надзорен доклад на ECDC по ИСМО. Публикува журнални статии на английски в едни от най-авторитетните специализирани периодични издания като: *Euro Surveill*, *Lancet Infect Dis*, *Appl Environ Microb*, *J Med Microbiol*, *Microb Drug Resist*, *BMC Public Health*, *Clin Microbiol Infect*, *Eur J Clin Microbiol Infect Dis*, *Intern J Antimicrob Agents*, *J Antimicrobial Chemotherapy*. Представена е официална справка от медицинската библиотека на МУ-Плевен за импакт фактора на всички нейни публикации. По този показател публикационната активност на доц. д-р Вачева надвишава изискуемите критерии за заемане на академична длъжност Професор. В публикациите личи активното лично участие на кандидатката.

Значимостта на резултатите от научно-изследователската дейност на доц. д-р Вачева може да бъде оценена по засиления интерес и цитиране от други учени в авторитетни научни публикации. Приложената официална справка от медицинската библиотека на МУ-Плевен показва общо 199 цитирания от чуждестранни автори в

списания с импакт фактор, което е красноречив показател за стойността на извършените научни проучвания и техния приносен характер.

Участия в научни проекти

Доц. Вачева има участия в редица национални и международни научно-изследователски проекти. Два проекта с нейно участие са финансирани от МУ-София. Други пет са с Европейско финансиране – първото превалентно проучване на ИСМО и антибиотичната употреба в лечебните заведения за болнична помощ, организирано от ECDC (доц. Вачева е национален координатор); проект по Седма Рамкова програма за ограничаване на АМР (тя е контактното лице); за изследване инфекциите с *P. aeruginosa* и *S. aureus* в отделенията за интензивна грижа (национален координатор); за оценка на клиничния мениджмънт и изхода при хоспитализирани пациенти с усложнени уроинфекции в страни с високо превалиране на множество резистентни Грам-отрицателни бактерии (национален координатор); финансиран от Европейската комисия международен проект JAMRAI-2 с основен бенефициент НЦЗПБ, в който доц. Вачева отговаря за работен пакет 6 (управление на антибиотичната употреба в болничната и доболничната помощ, обучение на здравни работници да следват научнообосновани принципи при предписване на антимиокобни средства, разработване на програми, участие в европейска експертна мрежа) и работен пакет 7 (превенция и контрол на инфекциите в хуманния сектор).

Научни направления и научни приноси

Доц. Вачева има задълбочена научна дейност в няколко основни направления, в които е постигнала значителни научно-теоретични и научно-приложни приноси. Основните приноси в нейната научно-изследователска дейност могат да бъдат систематизирани в следните научни направления:

1. Инфекции в акушерството и гинекологията, нарушения на вагиналния микробиом и подходи за възстановяването му

Извършва първите у нас мащабни проучвания върху микробиологичната ефективност от добавяне на локални пробиотици към стандартните схеми за терапия на вагинална дисбактериоза с доминиращи анаеробни видове или *Candida albicans*, както и за ефективността на пробиотична монотерапия, в резултат на които предлага национални микробиологично и статистически доказани комбинирани терапевтични схеми за лечение на вагиналната дисбактериоза.

2. Молекулярно-биологични методи за изследване и подходи за превенция и контрол на *Clostridioides difficile*

Провежда пионерни за страната проучвания върху процентното съотношение на четири токсигенни варианта, установява неописвани в България риботипове, участва в проучвания върху MLST профилите на 39 изолата от 7 болници за периода 2015-2022 г.

3. Проучвания при пациенти с хронична диария в гастроентерологичната практика: приложение на биомаркери в диагностиката и първа банка за фекална трансплантация

Постига редица научно-приложни приноси, сред които – диагностичен алгоритъм със стъпаловидна стратегия за поставяне на диагнозата, диагностична точност на серумния FGF-19 (Fibroblast Growth Factor-19), ролята на малабсорбцията на жлъчните киселини в патогенезата, трансплантацията на фекална микробиота като метод на избор за лечение, дефиниране на клинично-лабораторни показатели за терапевтичен успех.

4. Европейски и национални проучвания върху инфекции, свързани с медицинското обслужване: превалентни проучвания, обучение, оценка на системите за превенция на инфекциите, препоръки и ръководства

Въвежда съвременни подходи и молекулярно-биологични методи при проучване на взрив от ИСМО. Организира и провежда национално проучване на ИСМО в хирургични и интензивни клиники. Очертава комплексни мерки за превенция и контрол на ИСМО.

Съответствие на научната продукция с възприетите национални и ведомствени критерии

Научната продукция на доц. Вачева надхвърля количествените критерии за всяка група показатели на националната нормативна база, свързана с развитието на академичния състав. Това е видно от събрания общ брой точки, които са определени за задължителни в таблицата за минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „Професор“. По критериите в тази таблица от А до Е, доц. Вачева събира общо 844.56 точки при изискуеми 550 точки.

Цялостният анализ на научноизследователската дейност показва творчески подход на утвърден изследовател в областта на клиничната микробиология.

Учебно-преподавателска дейност

Преподавателската дейност на доц. Вачева е разностранна. Като завеждащ Национален референтен център по ВБИ, 2007-2013 г. организира и провежда тематични курсове по превенция и контрол на инфекциите и АМР за лекари и специалисти по здравни грижи на регионално и национално ниво. Като завеждащ лаборатория „Микробиология и вирусология“ на УМБАЛ „Царица Йоанна“ изнася лекционен курс и провежда практически занятия по микробиология на студенти от специалности „Акушерка“, „Медицинска сестра“ и „Лекарски асистент“ към ФОЗ на МУ-София; провежда практически занятия и изнася лекции по „Патогенни микроорганизми“ на студенти по специалност „Молекулярна биология“ на Биологически факултет към Софийски Университет „Св. Климент Охридски“, както и практически и лекционни занятия по „медицинска микология“ на студенти по специалност „Биология“ в Нов Български Университет; изнася лекции по специалност „Болнична хигиена“ в системата на СДО.

Доц. Вачева работи активно със специализанти и докторанти. Ръководила е специализацията по микробиология на 6 специализанти. Научен ръководител е била на двама успешно защитили докторанти.

Заклучение

Доц. Росица Вачева, д.м. е сред водещите в страната специалисти по клинична микробиология, изтъкнат експерт по ИСМО, високо ценен от колегите си в страната и в чужбина, доказал през годините своя професионализъм.

Научните приноси и високите наукометрични показатели на доц. д-р Вачева напълно удовлетворяват и дори надхвърлят количествените и качествени критерии на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и критериите на МУ-Плевен за заемане на академичната длъжност „Професор”. Преподавателските умения и високите личностни качества на кандидатката ми дават основание да подкрепя убедено кандидатурата на доц. д-р Росица Стефанова Вачева - Добревска, д.м. за заемане на академична длъжност ПРОФЕСОР по Медицинска Микробиология за нуждите на научен сектор „Фармация“, Научноизследователски институт при МУ-Плевен и да препоръчам същото на членовете на уважаемото Научно жури.

04.05.2026 г.

Подпис: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

Проф. д-р Ива Христова, дмн

To the Chairman of the Scientific Jury

Prof. Hristinka Hitkova, MD, PhD

Appointed by Order No. 1092/ 31.03.2026

of the Rector of MU-Pleven

REVIEW

BY

PROF. IVA STEFANOVA CHRISTOVA, MD, PhD, DSc.

NATIONAL CENTER FOR INFECTIOUS AND PARASITIC DISEASES

on competition for the academic position of PROFESSOR

in Medical Microbiology

in professional field 7.1. Medicine in the scientific sector "Pharmacy", Scientific Research Institute at MU-Pleven, announced in the State Gazette no. 17 of 13.02.2026 with a single candidate Assoc. Prof. Rositsa Stefanova Vacheva-Dobrevska, MD, PhD, Head of the Microbiology Laboratory, UMHAL "Tsaritsa Joanna-ISUL" - Sofia

I declare that I have no common publications or any conflict of interest of any other nature with Assoc. Prof. Vacheva.

Biographical data and professional development

Assoc. Prof. Dr. Rositsa Vacheva graduated at "Vasil Drumev" school, Veliko Tarnovo, with excellent grades and a silver medal. These achievements illustrate her

ambition, diligence and thoroughness. In 1980, she graduated from higher education - "Master of Medicine" at the Medical University of Pleven with an average grade of Very good 5.24 in the semester exams, which is evidence of serious basic preparation.

She began her professional career in 1980 as an assistant at the Department of Microbiology and Virology of MU-Pleven, where she worked her way up from assistant to chief assistant. This is evidence of an early orientation towards microbiology. She leads a student club, she is the chairman of the Club for Students and Young Scientists under the TNTM, organizes scientific conferences for students and young scientists, coordinates scientific cooperation with medical universities from Russia, the Czech Republic and Poland. In 1990, she successfully defended her dissertation and acquired the educational and scientific degree "Doctor" with her research on the immune response to infection with *Pseudomonas aeruginosa* in an experiment.

Since 1994, she has been working in the Microbiology Laboratory at the Department of Military Epidemiology, Hygiene and Microbiology of the Military Medical Academy, where she habilitated in 2004 and remained there until 2007. She performs diagnostic and consulting activities, she is responsible for the control and prevention of nosocomial infections (HAI), and develops active scientific activities with medical centres in Leiden, the Netherlands and Massachusetts, USA. She participates in the European surveillance of antimicrobial resistance and in a study of the prevalence of HAI. From 2007 to 2013, she continued her successful career development at the National Center for Infectious and Parasitic Diseases, where she headed the National Reference Center for the Prevention and Control of HAI and was actively involved in organizing measures to limit the spread of HAI and the surveillance of antimicrobial resistance (AMR). She is the head of the working group that developed the National Program for Prevention and Control of AMR, 2009-2011 and is a member of the working group that developed the National Standard for AMR.

Since 2013 and currently, she is the Head of the Laboratory "Microbiology and Virology" of the University Hospital "Tsaritsa Joanna-ISUL". She organizes and manages the activity of diagnosing community-acquired infections and infections associated with healthcare services (HIHS). She is the head of the Commission for Prevention and Control of HAI. She supervises AMR, prepares an annual report and informs clinics about its results. She is a member of the Commission on Drug Policy. She is a consultant to the WHO on infection control and patient safety.

The professional qualifications of Assoc. Prof. Dr. Vacheva include a clinical medical specialty "Microbiology" (1986) acquired after the State Examination and a second master's degree in Public Health and Health Management at MU-Sofia (2015).

To further enhance her theoretical and practical training, Assoc. Prof. Vacheva attends dozens of courses in the country and abroad. All this illustrates Assoc. Prof. Vacheva's internal motivation and desire to acquire new knowledge and additional qualifications for the competent performance of her official duties.

Assoc. Prof. Vacheva is the president of the Bulgarian Association for Infection Prevention and Control "BulNozo", deputy editor-in-chief of the journal "Nosocomial Infections", organizer of the annual congress of BulNozo and the national forum BulNozo Academy. She is a consultant to WHO on the implementation of the main components of National Infection Prevention and Control Programs and has participated in WHO missions to Azerbaijan, Turkmenistan and Uzbekistan.

Characteristics of scientific production

In this competition, Assoc. Prof. Dr. Rositsa Vacheva presents herself with a total of 49 scientific publications (published after assuming the academic position of Associate Professor in 2004), of which 40 publications in refereed and indexed world databases and 9 publications in non-refereed journals with scientific review. In addition, she has 14 scientific presentations at European and world forums, as well as 31 scientific presentations at national scientific forums. She participated as a co-author in writing a surgical manual with an atlas, as well as in a WHO publication and an ECDC supervisory report on HAI. She publishes journal articles in English in some of the most authoritative specialized periodicals such as: *Euro Surveill*, *Lancet Infect Dis*, *Appl Environ Microb*, *J Med Microbiol*, *Microb Drug Resist*, *BMC Public Health*, *Clin Microbiol Infect*, *Eur J Clin Microbiol Infect Dis*, *Intern J Antimicrob Agents*, *J Antimicrobial Chemotherapy*. An official report from the Medical Library of MU-Pliven on the impact factor of all her publications is presented. According to this indicator, the publication activity of Assoc. Prof. Dr. Vacheva exceeds the required criteria for holding the academic position of Professor. The publications show the active personal participation of the candidate.

Significance of the results of the scientific research activity of Assoc. Prof. Dr. Vacheva can be assessed by the increased interest and citation by other scientists in authoritative scientific publications. The attached official report from the Medical Library of MU-Pleven shows a total of 199 citations by foreign authors in journals with an impact factor, which is an eloquent indicator of the value of the scientific research carried out and their contribution.

Participation in scientific projects

Assoc. Prof. Vacheva has participated in a number of national and international scientific research projects. Two projects with her participation have been funded by MU-Sofia. Five others are with European funding – the first prevalence study of HAI and antibiotic use in hospital care facilities, organized by ECDC (Assoc. Prof. Vacheva is the national coordinator); a project under the Seventh Framework Programme to limit AMR (she is the contact person); to study infections with *P. aeruginosa* and *S. aureus* in intensive care units (national coordinator); to assess the clinical management and outcome of hospitalized patients with complicated urinary tract infections in countries with a high prevalence of multidrug-resistant Gram-negative bacteria (national coordinator); funded by the European Commission international project JAMRAI-2 with the main beneficiary NCIPD, in which Assoc. Prof. Vacheva is responsible for work package 6 (management of antibiotic use in hospital and pre-hospital care, training of healthcare workers to follow evidence-based principles when prescribing antimicrobials, development of programs, participation in a European expert network) and work package 7 (prevention and control of infections in the human sector).

Scientific areas and scientific contributions

Assoc. Prof. Vacheva has extensive scientific activity in several main areas, in which she has achieved significant scientific-theoretical and scientific-applied contributions. The main contributions of her scientific research activity can be systematized in the following scientific areas:

1. Infections in obstetrics and gynaecology, disorders of the vaginal microbiome and approaches to its restoration

Conducts the first large-scale studies in our country on the microbiological effectiveness of adding local probiotics to standard treatment regimens for vaginal dysbacteriosis with dominant anaerobic species or *Candida albicans*, as well as on the effectiveness of probiotic monotherapy, as a result of which she offers national microbiologically and statistically proven combined therapeutic regimens for the treatment of vaginal dysbacteriosis.

2. Molecular biological methods for research and approaches for prevention and control of *Clostridioides difficile*

Conducts pioneering studies for the country on the percentage ratio of four toxigenic variants, identifies ribotypes not described in Bulgaria, participates in studies on MLST profiles of 39 isolates from 7 hospitals for the period 2015-2022.

3. Studies in patients with chronic diarrhoea in gastroenterological practice: application of biomarkers in diagnostics and the first faecal transplant bank

Achieves a number of scientific and applied contributions, including - a diagnostic algorithm with a step-wise strategy for making the diagnosis, diagnostic accuracy of serum FGF-19 (Fibroblast Growth Factor-19), the role of bile acid malabsorption in pathogenesis, faecal microbiota transplantation as a method of choice for treatment, definition of clinical and laboratory indicators for therapeutic success.

4. European and national studies on healthcare-associated infections: prevalence studies, training, evaluation of infection prevention systems, recommendations and guidelines

Introduces modern approaches and molecular biological methods in the study of an outbreak of HAI. Organizes and conducts a national HAI study in surgical and intensive care clinics. Outlines complex measures for the prevention and control of HAI.

Compliance of scientific production with the adopted national and departmental criteria

The scientific production of Assoc. Prof. Vacheva exceeds the quantitative criteria for each group of indicators of the national regulatory framework related to the development of the academic staff. This is evident from the total number of points collected, which are defined as mandatory in the table of minimum national requirements for holding the academic position of "Professor". According to the criteria in this table from A to E, Assoc. Prof. Vacheva collects a total of 844.56 points with a required 550 points.

Comprehensive analysis of her research activity shows a creative approach of an established researcher in the field of clinical microbiology.

Teaching activities

Assoc. Prof. Vacheva's teaching activities are diverse. As head of the National Reference Center for HAI, from 2007 to 2013 she organized and conducted thematic courses on infection prevention and control and AMR for doctors and healthcare specialists at regional and national level. As head of the Microbiology and Virology Laboratory of the Tsaritsa Joanna University Hospital, she delivered lectures and conducted practical classes in microbiology for students of the specialties Midwifery, Nursing and Physician Assistant at the Faculty of Health Care of the Medical University of Sofia; conducts practical classes and lectures on "Pathogenic Microorganisms" for students majoring in "Molecular Biology" at the Faculty of Biology at Sofia University "St. Kliment Ohridski", as well as practical and lecture classes on "medical mycology" for students majoring in "Biology" at the New Bulgarian University; lectures on "Hospital Hygiene" in the SDO system.

Assoc. Prof. Vacheva works actively with postgraduates and doctoral students. She has supervised the specialization in microbiology of 6 postgraduates. She has been the scientific supervisor of two successfully defended doctoral students.

Conclusion

Assoc. Prof. Rositsa Vacheva, MD, PhD, is among the leading specialists in clinical microbiology in the country, a distinguished expert in HAI, highly valued by her colleagues in the country and abroad, who has proven her professionalism over the years.

The scientific contributions and high scientometric indicators of Assoc. Prof. Dr. Vacheva fully satisfy and even exceed the quantitative and qualitative criteria of the Law on the Promotion of Research and Development of the Republic of Bulgaria, the Regulations for its application and the criteria of MU-Pleven for holding the academic position of "Professor". The teaching skills and high personal qualities of the candidate give me reason to strongly support the candidacy of Assoc. Prof. Rositsa Stefanova Vacheva - Dobrevska, MD, PhD, for holding the academic position of PROFESSOR in Medical Microbiology for the needs of the scientific sector "Pharmacy", Scientific Research Institute at MU-Pleven and to recommend the same to the members of the esteemed Scientific Jury.

04.05.2026

Signature: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

Prof. Dr. Iva Christova, MD